Cornejo. Magiſter Petrus Cornejo *tract. 3. de Trinit. diſp. 3.*
dub. 3. Quia ille amor, quo ſe una divina per-
ſona diligit, eſt eſſentialis; ac proinde omni-
bus divinis perſonis communis; eſt etiam com-
prehenſivus; ac proinde per illum amat Pater
Amor æqualis inter divinas perſonas. ſuam naturam, ac omnem ejus perfectionem.
Una autem perfectio illius naturæ eſt, eſſe in
tribus propoſitis. Deinde, quia in omnibus divi-
nis perſonis eſt eadem eſſentia, ac proinde ea-
dem bonitas. Ergo dilectio in una divina perſo-
na, tam erga ſe, quam per reſpectum ad alias
duas, eſt æqualis. Deinde, qua Pater dando Fi-
lium, dedit & ſuam naturam, qua nihil majus eſ-
ſe poteſt.
Inſtabit aliquis. Pater non dedit ſuam perſo-
247. nam, ſed ſuam duntaxat eſſentiam: ergo plus de-
diſſet, ſi eſſentiam, & perſonam ſuam quoque
dediſſet. Neganda eſt conſequentia. Tum quia
Una relatio divina tantam perfectionem dicit, ac alia. perſona in Deo realiter eſt idem cum eſſentia, &
ſolum eſſentiæ addit quandam relationem: tum
quia perſonalitas Filii, ſeu ejus relatio, tantam
perfectionem dicit ac relatio Patris, quia perfe-
ctio in divinis relationibus eſt æqualis. Adde
etiam, quia Pater dando perſonam Filii, dedit
etiam ſuam perſonalitatem, ſeu relationem, ac
etiam Spiritus ſancti, quæ continentur eminen-
ter in ipſa eſſentia & tantam perfectionem, ac
bonitatem dicit ipſa relatio in ſe formaliter, ac
Suarius. prout eſt in eſſentia eminenter, ut obſervat Sua-
rius *lib. 3. de Trinit. cap. 20. n. 7.* tam perfecta eſt
enim eſſentia divina præciſa à relationibus,
prout illas continet eminenter, quàm prout illas
continet formaliter.
Secundò moraliter. Liceat ex humanis ad di-
248. vina Philoſophari; & aliquo modo dici poſſe
videtur, quòd plus amoris Pater oſtendit, dum
nobis filium ſuum unigenitum ad mortem pro
noſtra redemptione dedit, quàm ſi ipſemet Pater
ſe nobis dediſſet, Amoris vis, ac vehementia ma-
Magis commovetur amor dum dilectus patitur, quàm dum amans moritur. gis patefit, ac declaratur, dum dilectus morti, ac
tormentis committitur, quàm dum ipſemet
amans mortem, ac omnia pœnarum genera ſubit,
Non enim dicitur: Sic Deus dilexit mundum, ut
vitam dederit pro mundo, ſed dicitur: *Sic Deus*
dilexit mundum, ut filium ſuum unigenitum da-
ret. Non enim exaggeratur divinus amor, quod
Dei filius pro noſtra redemptione vitam exha-
laverit, ſed quòd Pater unigenitum filium ſibi
dilectiſſimum pro nobis ad mortem dederit.
Amoris celſitudo plus clareſcit, ac foras prodit,
dum res amata doloribus, tormentis, ac morti
exponitur, quàm dum ipſemet amans mortem
amplectitur: vehementius enim torquemur dum
dilectus cruciatibus premitur, quàm dum noſ-
met ipſi omni preſſura anguſtiamur.
Celebris eſt pro hac re locus Pauli Roman.
249. Rom. 9. 9. num. 9. *Optabam*, inquit, *ego ipſe anathema eſſe à*
Chriſto pro fratribus meis. Ita ſuorum charitate
fratrum gentium magiſter ardebat, ut ne ipſi ja-
Prælatus pluris æſtimat oves, quàm vitam. cturam facerent, ipſe libenter omnibus pœnis
ac doloribus ſe objiceret, dummodo fratres ſalvi
eſſent, incolumitate fruerentur. D. Chryſoſto-
Chryſoſt. mus homil. 79. ad populum, ubi Apoſtolum
Moyſi anteponit: *Nam ille*, ait, *cum aliis perire*
malebat; hic autem non ſimul perire, ſed ſoſpitibus
aliis, ab æterna ſolus gloria excidere optabat. Et
eamdem charitatem ponderat idem Chryſoſto-
Exod. 23. mus *Homil. 25. in 1. Corinth.* de Moyſe, dum dixit
Exod. 23. num. 33. *Aut dimitte eis hanc noxam,*
aut ſi non facis, dele me de libro tuo. Et in Davide
idem conſiderat Chryſoſtomus *homil. 29. in Epiſt.* Chryſoſt.
ad Roman. quando ſe objiciens Angelo percu-
tienti dixit: *Ego ſum, qui peccavi, ego iniquè egi;*
iſti, qui oves ſunt, quid fecerunt? vertatur obſecro,
manus tua contra me, 2. Reg. 24. num. 17. ita enim 2. Reg. 24.
iſti ſuorum charitate erant accenſi, ut maximè
eorum affligerentur anguſtia, ita ut potius vitam
dare vellent, quàm quod alii perirent.
Cùm Abrahamns accepiſſet, conſobrinum 250.
ſuum Loth captum eſſe à quatuor Regibus, *nu-*
meravit expeditos vernaculos ſuos trecentos de- Geneſ.
cem, & octo, & perſecutus eſt eos, Geneſ. 14. n. 14.
ut conſanguineum ſuum ab eorum manibus eri- *Amans ob dilectum contemnit periculum.*
peret. Sed cur cum tam parva manu contra po-
tentiſſimos hoſtes in prælium audet exire? Ita
æſtuabat amore, ut nihil dubitaret, omni ſe peri-
culo illaqueare, ut dilectum conſanguineum ab
omni eriperet diſcrimine vitæ: magis affligebatur
illius anguſtia, quàm ſi in bello vitam profunde-
ret. D. Ambroſius lib. 1. de Abrahamo cap. 3. *Sic*, Ambroſ.
ait, *amabat nepotem, ut pro eo ne belli declinaret*
periculum. Et hæc fuit cauſa, ob quam Abraha-
mus pro victoria adepta à Sodomorum Rege
nullam rem accipere voluit. *Non accipiam*, ait, *ex* Chryſoſt.
omnibus, quæ tua ſunt, ibidem num. 23. *Quaſi di-*
ceret, inquit Chryſoſtomus, *neque enim mercedis*
gratia vindictam feci, ſed ob amoris affectum, quem
erga fratris mei filium gero.

Quæstio XLIV.

Quare tam diverſimodè Chriſtus loquatur de dilectione ſua, ac Magdalenæ amore?

Magno diſcrimine loquitur Chriſtus, 251.
dum ſuam dilectionem, ac amorem
Magdalenæ explicat; de ſua enim ait, *ſic Deus*
dilexit mundum; & quamvis illius particulæ
ſic verum ſenſum in expoſitione enucleaverim;
tamen moraliter poteſt exponi *ſic*, id eſt, ita,
tali modo. At cum Chriſtus loquitur de amo-
re Magdalenæ, ait: *Dilexit multum*, Luc. 7. Luc. 1.
num. 47. Sed cur ſapientiæ magiſter de ſuo in- *Divinus amor ſua in pauca reputat: noſtra vero in multum.*
finito amore, qui in immenſum tranſcendit om-
nem creaturam, ait: *Sic dilexit Deus*, id eſt, ita
tali modo; ac de amore finito, ac limitato
creaturæ proteſtatur: *Dilexit multum.* O admi-
rabile ingenium inacceſſibilis divinæ charita-
tis erga nos præ cordis æſtu, quæ ſua ſunt,
ut parva, & minima reputat, & ait: *Sic dilexit*,
at vero noſtra, quamvis aliàs multo inferiora
comparatione ad divina, tamen tanquam mul-
ta, & magna appretiantur ab eo, *dilexit mul-*
tum.
Paſſioni proximus ad æternum Parentem orat 252.
Chriſtus: *Pater ſancte, ſerva eos in nomine tuo,* Joan. 17.
quos dediſti mihi, ut ſint unum ſicut & nos, Joan.
17. num. 11. Sermo erat de his pro quibus mor-
tuus eſt, & quos infinito pretio ſanguinis ſui
ſibi acquiſivit. Sed quomodo de illis ait, *Quos*
dediſti mihi; non enim gratis donati fuère, ſed
pretio empti, ac comparati; Quomodo ergo
dediſti mihi? donatio enim gratuitum donum
importat. De electis ad beatitudinem aliter
dicitur:

Apoc. 14. dicitur. *Hi empti ſunt ex hominibus primitiæ Deo,*
& agno, & in ore eorum non eſt inventum menda-
Pannonius. *cium: ſine macula enim ſunt ante thronum Dei*,
Apoc. 14. num. 4. & 5. Electi, ut explicat ibi Pan-
nonius, empti ſunt ad beatitudinem ſuis meritis,
& ideo eorum egregia facta ſtatim commemo-
rantur: *Non eſt inventum in ore eorum menda-*
cium; ſine macula enim ſunt. In Electis ad fruitio-
nem gloriæ intervenit emptio; & in Chriſto Do-
mino ad principatum, ac caput Apoſtolorum, &
Chriſtus ob ſuũ amorem quæ pro nobis agit, in pauca reputat. omnium Electorum, donatio? Chriſtus erat, qui
loquebatur qui quamvis ſuis meritis infinitis de
rigore juſtitiæ principatum obtinuerit; tamen
præ amoris æſtu ejus opera pauca ei videban-
tur; & ideo quodammodo non pretio, ac morte
diſcipulos ſibi comparatos, ſed ex dono acceptos
denuntiat. At noſtra merita iſta æſtimatione ab
eo digna cenſentur, ut per ea dicamur, beatitudi-
nem nobis acquirere, ac quodammodo emere.
Cùm ipſe de ſuis Apoſtolis dicat, à Patre fuiſſe
datos, non tamen in recompenſatione acceptos.
Richard. Richardus de S. Victore, cap. 10. in Cantic. *Acer-*
biorem martirii dolorem aſſumpſit, & pati potuit,
quàm ullus hominum unquam paſſus ſit, pati po-
tuit, ut incomparabilem demonſtraret charitatem:
quæ charitas circa eorum ſalutem tanta fuit, quod
cùm eos pretio ſuæ mortis redemiſſet, non tam re-
demptos à ſe, quam à Patre ſibi datos commemorat,
ita dicens: Pater, quos dediſti mihi, volo, ut ubi ego
ſum, & ibi ſint mecum: in tantum de eorum redem-
tione exultat, ut non putaret magnum id, quod
pro eis pertulit; ſed videatur eos, quos accepit, da-
tos ſibi potius in munere, quàm emptos pretio, vel
recompenſatione.
253. Ait Apoſtolus Roman. 15. num. 3. *Chriſtus*
Rom. 15. *ſibi non placuit.* Valde mirum quod Chriſtus,
cujus perſona divina eſt, cujus merita infini-
ta, ſibi non placuit; nam ob noſtram ſalutem,
ſanguinem à ſacris venis profluentem dedit; con-
Divinus amor plura tormenta deſiderat. ſpui, crucifigi, mori voluit; flagella, alapas,
coronam ſpineam, & improperia amariſſima
ſupportavit. Ad quid, Domine mi Jeſu, tanta?
Nonne unum ex his operibus, cujus valor eſt
infinitus, ſat erat pro noſtra ſalute? Abundan-
tiſſimè ſufficiebat. Tamen præ amoris flamma,
non ſolùm in flagellis, non in improperiis tan-
tùm, verbi gratia, ſibi placuit, ſed magis, &
magis ſuſtineri voluit. Et tamen noſtra merita,
Coloſſ. 1. quamvis finita, & limitata, ei maximè placent.
Rom. 12. ipſemet Paulus ad Coloſſenſ. 1. num. 20. *Deo*
per omnia placentes. Ad Roman. 12. num. 1. *Exhi-*
bete corpora veſtra hoſtiam viventem, Deo placen-
tem. Chriſtus in ſuis excellentiſſimis operibus,
verbi gratiâ, dum conſpuitur, felle potatur,
cujus valor in infinitum ſuperat omne meritum
creatum, tam quod de facto datur, quàm quod
dari poteſt in pura creatura de poſſibili; non
ſibi placuit. Et noſtra opera multo inferiora ei
placent. Ignita charitate Dominus ardebat, &
ut verus hominum amator, quod noſtrum erat, in
magnum appretiavit; quod verò ſuum, quodam-
Chryſoſt. modo non multum reputavit. Divus Chryſoſto-
mus homilia 27. ad Romanos. *Poterat* ait, *Chri-*
ſtus nulla ferre opprobria; poterat, quæ paſſus eſt,
non pati: ſi quidem, quæ ſua erant ſpectare voluiſſet,
verùm noluit: ſed quod noſtrum erat reſpiciens, quod
ſuum neglexit.

Quæstio XLV.

Quare non ſuam, ſed tantùm Patris dilectionem Chriſtus expreſsè commemoret?

Ait noſter Redemptor: *Sic Deus dilexit* 254.
mundum, ut filium ſuum unigenitum daret.
In quibus verbis Patris charitatem producit. Sed
cur etiam ſuam dilectionem non commendat
Chriſtus: qua pro nobis datus, & traditus eſt? Si
enim pater eximia charitate filium dedit ad mor-
tem, filius etiam non minori charitate mortem
eſt amplexatus pro nobis.
Reſpondet primò Euthymius, quòd eadem eſt 255.
voluntas Patris, ac Filii, & Spiritus ſancti, ac Euthym.
proinde in eo, quòd Pater tradidit, Filius ſe ipſum
tradidit. Secundò, & in idem redit Divus Am- Ambroſ.
broſius lib. 1. de Spiritu ſancto, cap. 12. *Eodem* *Eadem charitas Patris ac Filii.*
charitas, quæ Patris, etiam Filii eſt. Quæ enim cha-
ritas Filii, niſi quia ſe pro nobis obtulit, & ſuo
ſanguine nos redemit; eadem autem charitas eſt in
Patre, quia ſcriptum eſt: Sic Deus dilexit mun-
dum, ut filium ſuum unigenitum daret. Tradidit
ergo Pater filium, & filius ipſe ſe tradidit. Tertio
D. Thomas *hoc loco.* Quod Pater tradidit filium
ad mortem prout animæ Chriſti inſpirata eſt à
Deo voluntas patiendi.
Quartò Rupertus *lib. 3. in Joan.* ad hunc lo- 256.
cum, *Cùm dicere poſſet: Chriſtus*, ait, *Tantus ergo* Rupert.
ſum, ut credentem in me totum poſſim redimere
mundum; tanta, inquit, dilectione Deus dilexit mun-
dum, ut pro illo in pretium daret filium ſuum uni-
genitum. Chriſtus ſeipſum tradidit, pro noſtra Galat. 2.
ſalute, ut ait Paulus ad Galat. 2. *Chriſtus nos di-*
lexit, & redemit à maledicto. Tamen non de ſua,
ſed de Patris dilectione facit mentionem: *Sic*
Deus dilexit mundum. In noſtra redemptione in-
tervenit Patris, & Filii dilectio; cur ſolùm eam
quæ Patris eſt, commemorat? Cur ſolum eam
apponit? Sapientiæ magiſter, non ſua, ſed quæ
Patris erant, conſiderabat, & totum negotium
in Patris clementiam refundit, eúmque totius
operis fatetur authorem. Dixit quidam Chriſto
Domino. *Magiſter bone, quid boni faciam, ut ha-*
beam vitam æternam. Cui ait Dominus, *Quid me*
interrogas de bono. Hoc eſt, quid me appellas bo- Matth. 16.
num? *Unus eſt bonus, Deus*, Matth. 19. n. 17. Sed cur
tantus magiſter hominem aliqualiter increpat, *Quidquid boni in nobis eſt, Deo tribuatur.*
quod ipſum appellaverit bonum? Bonus eſt Pa-
ter, bonus eſt Filius, non enim negavit Dominus
ſe eſſe bonum, ſed exemplo ſuo nos inſtruere
voluit, ut Deum totius bonitatis fontem, aut au-
thorem agnoſcant homines, & quidquid boni
nobis evenerit, ipſi Deo referatur. Cajetanus: Cajetan.
Dixit hoc, ait, *ad docendum exemplo ſuo, quod cum*
laudamur, retorquere proprias laudes in divinam
debeamus. Bona noſtra opera, non nobis tribua-
mus, ſed Deo decantemus.
Poſtquam ſubmerſi ſunt Ægyptii in mari ru- 257.
bro, cecinit Moyſes: *Fortitudo mea, & laus mea* Exod. 15.
Dominus, Exod. 15. n. 2. Quomodo Moyſes totam
tuam fortitudinem Deo adſcribis? Nónne tuis vi-
ribus Ægyptium percutientem Hebræum in-
terfeciſti. Nónne tuis viribus defendiſti ſeptem
filias Sacerdotis Madian à paſtoribus prohiben-
tibus

tibus eas ſuum gregem adaquare? Nónne animosè Ægyptiorum divitias contempſiſti? Nónne munus tibi commiſſum de libertate populi
Heb. 11. cum Pharaone perfeciſti, itaut dicat Paulus ad Hebræos 11. num. 27. *Non eſt veritus animoſitatem Regis.* Vox Græca: *Non eſt veritus Regis iracundiam.* Syriacus. *Non formidavit Regis furorem.* Quomodo dicis, *fortitudo mea, & laus mea Dominus?* Quia licèt aliquid fortitudinis geſſerit; tamen non propriam laudem, ſed Dei gloriam, à quo eſt omne bonum, quærebat, eique omnia
Titelman. tribuebat. Titelmanus, *Omnem hanc victoriam,* inquit, *cum laude, & cantico adſcribo ego Domino Deo noſtro, qui eſt fortitudo mea illa tota, per quam tam præclara mihi contigit de inimicis meis victoria quam meis propriis viribus, ſpes nunquam fuiſſet conſequendi.* Vide lib. 1. c. 7. n. 1.

QUÆSTIO XLVI.

Quare Chriſtus Dominus non diſtinctè, ſed involutè Nicodemo dixit ſe eſſe Filium Dei unigenitum?

258. CHriſtus Dominus in toto hoc colloquio maximè intendebat, ut Nicodemus ejus dictis crederet, & ei aſſentiretur? ideo ei ſuperiùs dixit *numero* 15. quod *oportet exaltari filium hominis, ut omnis, qui credit in ipſum, non pereat,* ideo hic etiam ait, quod Deus dedit filium ſuum unigenitum, *ut omnis, qui credit in eum non pereat.* Sed cur Dominus non manifeſtè loquitur, quod oportet credere in ipſum, qui eſt filius hominis, qui eſt filius Dei unigenitus, dicendo, verbi gratia: Sic Deus dilexit mundum, ut me filium ſuum unigenitum dederit, ut omnis, qui in me credit, non pereat.

259. *Chriſtus cum modeſtia excellentias ſuas producit.* Reſpondeo, quod Dominus meus Jeſus, ut bonus magiſter, expreſsè docet ea, quæ ſunt neceſſaria ad ſalutem, nempe quod oportet credere in filium Dei unigenitum, tamen, ut valde humilis, modeſtiæ ergo, diſtinctè non dicit ſe eſſe filium Dei unigenitum, ſed tantum ex antecedentibus, & conſequentibus inſinuat, ut oſtentationem declinet. Ea, quæ ad noſtram ſalutem ſpectant, diſertis verbis docet, & oſtendit; quæ verò ad gloriam ſuam attinent, inſinuat, & denotat. Rupertus lib. 3. in Joan. *Cùm dixiſſet,* ait, *ſe exaltari*
Rupert. *oportere, & in ſe credendum eſſe, rationem auditor tacitus, expectabat (qui in unum, & ſolum Deum credendum eſſe, non ignorabat, quippe qui Princeps Judæorum erat) qua perdoceretur, ut quid in filium hominis credi oporteat. Nam ſi credendum in illo eſt, conſequitur, quia Deus eſt, hoc ergo conſequebatur, ut diceret: Quia Deus ſum, quia filius Dei ſum: Quia Dei Patris unigenitus ſum. Et hoc ſubjungit, ſed cum tanto condimento ſapientiæ, & hu-*
Chriſtus oſtentationem declinat. *militatis, ut illum, non tam ſe ipſum commendare, vel propriam gloriam quærere, quàm neceſſariam audientium ſalutem optare, manifeſtum ſit. Sic enim, inquit, Deus dilexit mundum,* &c. Et poſtea ſubdit: *Quantum habet, gratiæ, & pulchritudinis, quod dum cauſa; ut ſe fateatur eſſe filium Dei oſtentationem declinans immo declinando ſe eſſe; quod erat inſinuans, ad commendationem dilectionis* Dei *confugit, dicens: Sic Deus dilexit mundum,* &c. *cùm dicere poſſet: Tantus ego ſum, ut credentem in me totum poſſim redimere mundum.* Ita ille, & ſatis eleganter. Neceſſitas poſtulabat, ut Dominus ſe ipſum declararet Dei filium unigenitum eſſe; hoc tamen non dicere facit, non dicit: Ego ſum Deus; Ego totum mundum credentem in me poſſum redimere: *ſed non magnone condimento ſapientiæ, & humilitatis,* oſtentationem declinans, per tertiam perſonam loquens, ſe Deum eſſe inſinuat: ſi enim neceſſitas proprias laudes detegere poſcit, divini eſt ingenij hoc cum modeſtia verborumque involucro præſtare.

2. *Corint.* 12. *num.* 2. ait Paulus, *Scio hominem* 260.
ante annos quatuordecim, de ſuo raptu ad cælum 2. Cor. 12.
agit; & cùm multas revelationes habuerit, ut pro- *Sancti cum modeſtia laudes ſuas dicunt.*
bant Juſtinianus, & Cornelius, unam commemorat, & hoc non ſponte, ſed coactus neceſſitate, ut obſervat Divus Hieronymus. Et non ſta- Juſtin. Cornelius. Hieron.
tim, ſed poſt annos quatuordecim, ut advertunt Chryſoſtomus, & divus Thomas. Et revelatio- Chryſoſt.
nem, non in propria perſona, ſed veluti in aliena D. Thom.
declarat. Sedulius, *De ſe, humilitatis cauſa, quaſi in* Sedulius.
alterius perſona loquitur. Cantant in cælo Sancti: Apoc. 5.
Dignus es Domine, accipere librum, & aperire ſignacula ejus, quoniam occiſus es & redemiſti nos Deo in ſanguine tuo, & feciſti nos Deo noſtro regnum, & regnabimus, Apocal. 5. num. 9. Pro illo, *regnabimus,* habetur in margine, & alij legunt, *regnabunt;* ſed quomodo felices illi Spiritus, qui cum Deo regnant, non de ipſis, ſed de aliis regnum divulgant, ac fatentur? Nunquid obliviſcuntur tanti beneficii, quod acceperunt? Minimè. Sed cœleſtes illi Spiritus ob ſuam modeſtiam cavent tantam gloriam ac regnum de ſe prædicare, ac decantare. Et ideo veluti Chriſti Spiritum bibentes per tertiam perſonam, tan-
quam de aliis loquuntur, *regnabunt,* Rupert. lib. 4. Rupert.
Religioſa, inquit, *valde tranſitio hæc eſt, declinans etiam in ſono vocis vane gloriantium ſimilitudinem. Etenim cùm veraciter dicere poſſent: Et regnabimus ſuper terram magis humiliter dicere placuit: Regnabunt. Itaque, & feciſti nos Deo noſtro regnum, ſit laudatio omnium communiter confitentium, & regnabunt ſuper terram: dictum ſit ſingulorum humili ſe reverentia deprimentium.*

QUÆSTIO XLVII.

Quomodo cohæreat præſens textus cum illo Pauli: Qui dilexit me, tradidit ſemetipſum propter me?

AIt Paulus ad Galat. 2. n. 20. *Qui dilexit* 261.
me tradidit ſemetipſum propter me. Et Galat. 2.
Chriſtus Dominus hoc loco: *Sic Deus dilexit mundum, ut filium ſuum unigenitum daret.* Paulus charitatem Chriſti erga nos, Chriſtus tantùm charitatem Patris erga mundum producit,
de quo dictum eſt *q.* 45. Modò verò in dubium *Ponitur ratio difficultatis.*
vocamus, cur Magiſter gentium dilectionem, & traditionem propter ſe factam ſcribit; Chriſtus autem eximiam in omnes Patres charitatem, ob quam filius eſt traditus ad mortem prædicat, & divulgat: *Sic Deus dilexit mundum, ut filium ſuum unigenitum daret?* Et dubitationem in
hunc modum proponens D. Chryſoſt. ad citata Chryſoſt.
verba

verba ad Galatas, utrumque locum inter ſe conferens, ſic cum Paulo argumentatur: *Quid facis, ô Paule,* inquit, *dum communia propria tibi vendicas, quæque pro toto terrarum orbe facta ſunt, tibi facis peculiaria? Non enim dixiſti: Qui dilexit nos; ſed, qui dilexit me. Atqui Evangeliſta dixit: Sic Deus dilexit mundum. Quin & tu dicis: Qui proprio filio non pepercit, ſed tradi-*
Rom. 8. *dit eum pro nobis.* Ad Roman. 28. num. 38. *Non igitur pro te, ſed pro omnibus. Quid eſt igitur? Quid dicis?*

362. Chryſoſt. Duo reſpondet citatus Chryſoſtomus. Et primo, *Cum conſideraſſet,* ait, *Apoſtolus infirmitatem humanæ naturæ, & ineffabilem Dei ſolicitudinem, inflammatus illius deſiderio in hunc modum loquitur.* Quamvis enim dilecto Dei fuerit ad omnes, & pro omnibus traditus Chriſtus; tamen Apoſtolus de ſe ſpecialiter fatur: *Qui dilexit me,*
Chriſtus pro uno ſolo omnia tormenta ſubiret. *tradidit ſemetipſum pro me; inflammatus illius deſiderio.* Nam tale erat Dei deſiderium, ut pro uno ſolo omnia tormenta ſubiret Dominus; quoniam, ut poſtea ſubdit ſanctus Doctor, *Neque enim reouſatus erat Chriſtus ob unum tantam exhibere diſpenſationem; adeò ſingulum quemque ho-*
Deus æquali dilectione diligit unum hominem, ac univerſos. *minem pari charitatis modo diligit, quo diligit orbem univerſum.* Tam vehemens hominum amator eſt Deus, ut non minori charitatis flamma unumquemque diligat, ac univerſos homines diligit. Et ideo quod de dilectione in univerſum mundum producit Chriſtus, Paulus de dilectione erga ſe ſolum aſſeverat. Unde ita dolet Dominus, dum unus perit, ac ſi multi in interitum abirent. Ad regales nuptias vocantur omnes; ex quibus cùm unus adeſſet non veſtitus nuptiali veſte, miſſus eſt in tenebras exteriores. Et ita Dominus claudit parabolam: *Multi ſunt vocati, pauci verò*
Matth. 22. *electi,* Matth. 22. n. 12. Gravis exoritur difficultas. Ex omnibus vocatis unus eſt ejectus: quomodo ergo pauci ſunt electi? dicendum potiùs erat
Chriſtus ita delet in unius perditione, ac ſi multos perdidiſſet. Multi ſunt vocati, pauci verò reprobati: Sed è contra dicit Dominus, *pauci electi;* quia ita dolebat in unius amiſſione, ac ſi multos perdidiſſet.
Bernard. D. Bernard. ſerm. 68. in Cantica: *In quo multi audent, audet & unus; quod habet in natura ſimpliciſſima ſponſi divinitas, quaſi unum, reſpicere multos, & quaſi multos unum.*

363. Chryſoſt. Secundò reſpondet citatus Chryſoſtomus *Præterea declarat hoc quoque par eſſe, ut quiſque noſtrûm non minus agat gratias Chriſto, quàm ſi ob ipſum ſolum adveniſſet.* In Deo dilectio ac be-
Gratus animus beneficia communia tanquam propria ducit. neficium ad omnes: *Sic Deus dilexit mundum, ut filium ſuum unigenitum daret.* At verò in ſervo tanta eſt gratificatio, & tam gratum ſe exhibet, ac ſi beneficia omnibus communia, ei uni fuiſſent ſpecialiter præſtita. Poſtquam Iſraël tranſivit per mare ſiccum, & Pharao cum exercitu ſuo eſt ſub-
Exod. 15. merſus, cecinit Moyſes, & ait, *Fortitudo mea, & laus mea Dominus, & factus eſt mihi in ſalutem,* Exod. 15. num. 2. Quid dicis, Moyſes? Nonne omne populo Iſraëlitico factus eſt Dominus in ſalutem? Nonne omnes de ergaſtulo Ægyptiorum, ac Pharaonis tyrannide liberati ſunt, ita enim dicunt infrà: *Dux fuiſti in miſericordia populo meo, quem redemiſti,* num. 13. Cur ergo communem miſericordiam tibi peculiarem dicis? Cur non dicis factus eſt nobis in ſalutem. Intellige myſterium; in Deo gratia omni populo communis, in ſervo autem tam gratus animus, ac ſi beneficium ei ſolum fuiſſet collatum. Car-
thuſianus ibi: *Hoc,* inquit, *ad ſervum Deo ſpe-*
cialiter gratum, devotum, fidelemque pertinet; ut Carthuſ.
de generalibus beneficiis Creatoris ſpeciales laudes, & gratias referat Domino, quaſi ſint ſibi ſoli condonata ab illo.

Ait Regius Vates: *Redemiſti me, Domine Deus* 364.
veritatis, Pſalm. 30. num. 6. ubi David recogno- Pſalm. 30.
ſcit beneficium redemptionis à ſervitute Ægy-
ptiaca, ut vult Lyranus, qui ait: *Quia David de* Lyran.
ſervitute Ægypti redemptus fuit in Patribus antiquis. At hujuſmodi ingens Dei miſericordia ad univerſum populum Iſraëliticum ſe extendit, ſicut promiſerat patribus ſuis, Abrahamo, Iſaac, & Jacob. Et ideo dicitur à Pſalmographo, *Deus veritatis.* Si ergo univerſus Iſraël egreſſus eſt, ita ut nec una eorum ungula remanſerit. *Exod.* 10. *num.* 26. Quomodo ait David: *Redemiſti me?* Cur redemptionem tibi factam commemoras? Cur non dicis: Redemiſti nos? Quamvis enim miſericordia in Deo fuerit generalis, tamen animus gratus beneficium, ut ſibi ſpeciale agnoſcit, ut inde ſe magis Deo obnoxium, ac obligatum fateatur. Vide *lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 6.

QUÆSTIO XLVIII.

Quare hic non ſolùm dicitur, quòd Pater dederit filium unigenitum, ſed etiam additur ſuum, *non verò, prout eſt in ſinu ejus?*

DUm in hoc loco deſcribitur, quod Pa- 365.
ter miſerit filium ad mortem pro redemptione generis humani dicitur; *Filium ſuum unigenitum dedit.* At cum Evangeliſta mentionem facit de ipſomet filio, prout eſt in gloria
Patris, ait: *Unigenitus filius, qui eſt in* Joan. 1.
ſinu Patris, ipſe enarravit, Joan. 1. n. 18. In *Ratio difficultatis.*
quæſtionem ergo voco cur in noſtro textu, non ſolum dicitur filius unigenitus, verùm additur *ſuus: dedit unigenitum filium ſuum.* In ſinu autem dum deſcribitur, nomen *ſuus* prætermittitur, non enim dicitur ſinu Patris ſui, ſed abſolutè. *Qui eſt in ſinu Patris?*

Reſpondeo, quod quamvis Chriſtus Dominus 366.
ſemper ſit filius unigenitus dilectiſſimus ſui Patris, tamen amore tam vehementiſſimo Pater nos diligit, quod noſtro dicendi modo magis Chriſtus declaratur filius ſui Patris, cùm pro generis humani ſalute traditur ad mortem, quàm
dum in celeſti beatitudine, ac beatifico applauſu ad dexteram Patris regnat, & triumphat. Et dulciori verbo *ſuum* utitur Scriptura, enarrans adventum filii ad mortem *dedit filium ſuum unigenitum:* & hujuſmodi nomen non apponit, eum in ſinu Patris reclinatum deſcribens; non enim dicitur, Unigenitus, qui eſt in ſinu Patris ſui. *Chriſtus magis declaratur filius ſui Patris, dum patitur, quàm dum regnat.*

Loquitur pater cum filio ſuo *Filius meus es* 367.
tu, ego hodie genui te, Pſalm. 2. num. 6. Quod Pſalm. 2.
de generatione temporali explicant Origenes Origen. Athanaſ.
Divus Athanaſius, Beda, & alii, quando filius Beda.
in Incarnatione à Patre in mundum miſſus eſt ad mortem; & ideo dicitur in principio Pſalmi, *Aſtiterunt Reges terræ adverſus Dominum, &*